

Επιβάλλεται να σηκωθούμε!

των Γιάννου Γιαννόπουλου, Γιάννη Μπρόκου, Σίσσυς Πετράκου

Άλλη μια “μάχη μέχρι τέλους”;

Θα μπορούσε κανείς να υποστηρίξει, και όχι άδικα, πως τα τελευταία χρόνια κουραστήκαμε να μιλάμε και να ακούμε για τις “συγκρούσεις ως το τέλος”, για αγώνες που έπρεπε να δοθούν “τώρα ή ποτέ”, για “μάχες δίχως αύριο”. Κάθε μάχη τη διαδεχόταν η επόμενη, καθώς οι συνθήκες εργασίας και παραμονής στην Ελλάδα χειροτερεύουν ραγδαία από το 2010 και μετά για τους νέους εργαζόμενους. Η ανακοπή αυτής της κατάστασης με την άνοδο του ΣΥΡΙΖΑ, δημιούργησε την προσδοκία για καλύτερες μέρες, και οδήγησε σε μια προσωρινή ανάσχεση του νέου κύματος μετανάστευσης των νέων, και δη των νέων επιστημόνων.

Η διάψευση των προσδοκιών με την υπογραφή του τρίτου μνημονίου παρέλυσε μεγάλα τμήματα της αγωνιζόμενης κοινωνίας, επηρέασε συνολικά την Αριστερά, και οδήγησε στην απογοήτευση και την αποστράτευση, παρά τη μεγαλειώδη μάχη του δημοψηφίσματος, στην οποία πρωτοστάτησε η νέα γενιά.

Η εύφλεκτη ύλη της απάντησης του ΟΧΙ, η ωρίμανση της κατανόησης ότι στην κοινωνία υπάρχουν αντιμαχόμενα στρατόπεδα τις μέρες του Ιούλη, γρήγορα μετατράπηκε από την κυβέρνηση σε ΝΑΙ στο μνημόνιο. Η αδράνεια, η αμηχανία, η απογοήτευση διαδέχτηκαν αμέσως την συλλογική αμφισβήτηση και οργάνωση. Τα μνημονιακά νομοσχέδια άρχισαν να διαδέχονται το ένα το άλλο, οι δηλώσεις περί παραδοχής για μια χαμένη γενιά από την αριστερά, τα συγχωροχάρτια στον Γιαννίτση, οι προτάσεις για δίδακτρα στην παιδεία, άρχισαν να είναι καθημερινότητα της νέας κυβέρνησης. Καμία ήττα όμως δεν κρατάει για πάντα, αρκεί να το αποφασίσουμε.

Η κοινωνική κατάσταση δεν επιτρέπει την απομάκρυνση από τους κοινωνικούς αγώνες, αφού καθίστανται αγώνες επιβίωσης στη συγκυρία. Αλλά και πώς να αγωνιστείς, χωρίς σαφή εναλλακτική να φαντάζει ξεκάθαρη και εφικτή; Με ένα συνδικαλιστικό κίνημα που δεν καλύπτει ούτε το 10% των εργαζομένων στον ιδιωτικό τομέα, αφιλόξενο για τους επισφαλώς εργαζόμενους και τους ανέργους, και υπό την ηγεσία όσων το καλοκαίρι συντάχθηκαν με τα αφεντικά στο “Ναι”; Με μια νέα κυβέρνηση που διαπραγματεύεται μόνο με τους παλιούς συνομιλητές τα νομοσχέδια της; Μπορεί να φαντάζει επομένως επανάληψη και υπερβολή ο χαρακτηρισμός της μάχης για να μην περάσει το ασφαλιστικό νομοσχέδιο της κυβέρνησης ως “μάχης της γενιάς μας” ή ως μάχη αλληλεγγύης γενεών.

Τι φέρνει όμως το ασφαλιστικό νομοσχέδιο;

Να σημειώσουμε καταρχάς πως όσα έχουν διατυπωθεί μέχρι στιγμής στο σχέδιο νόμου, αποτελούν την πρόταση της κυβέρνησης προς τους δανειστές, είναι επομένως εξαιρετικά πιθανό, αν όχι βέβαιο, ότι η πρόταση θα αλλάξει προς το χειρότερο. Το κυβερνητικό σχέδιο ακυρώνει σε μεγάλο βαθμό το χαρακτήρα της κοινωνικής ασφάλισης όπως την ξέραμε μέχρι σήμερα, αποδομώντας τον κοινωνικό της χαρακτήρα, και υποτάσσοντάς την σε μεγάλο βαθμό στην ανακεφαλαιοποιητική λογική του “ό,τι πληρώσεις παίρνεις”, με το διαχωρισμό της σύνταξης σε κύριο μέρος, την “εθνική σύνταξη” των 384 ευρώ δηλαδή, το ύψος της οποίας θα συναρτάται μάλιστα και με τα «δημοσιονομικά της χώρας» και σε αναλογικό μέρος, συναρτημένο με τα εισοδήματα.

Ταυτόχρονα, οι εισφορές αυξάνονται για τους εργαζόμενους και εκτινάσσονται

κυριολεκτικά στο 38.45% του εισοδήματος για όσους δεν υπάγονται σε τυπική σχέση εργασίας, όλους δηλαδή τους ελαστικά απασχολούμενους και τους ελεύθερους επαγγελματίες. Τη στιγμή που η κυβέρνηση έχει στήσει όλο το επικοινωνιακό της παιχνίδι επάνω στη μη μείωση των σημερινών συντάξεων – να δούμε βέβαια τι θα πούνε και οι “θεσμοί” – με το μηχανισμό της προσωπικής διαφοράς, θεσμοθετεί τα 40 χρόνια ασφάλισης ως όριο κανονικής συνταξιοδότησης για όλους, και μειώνει τις μελλοντικές συντάξεις. Σε μια εποχή όπου παράγουμε εξαιρετικά αποδοτικότερα σε σχέση με τις προηγούμενες, θα δουλεύουμε πολύ περισσότερο, για πολύ λιγότερα. Σε μια εποχή τρομακτικής εκτίναξης της ανεργίας, τα όρια ηλικίας συνταξιοδότησης αυξάνονται, αντί να μειώνονται.

Η αντιμεταρρύθμιση δεν σταματάει όμως μόνο σε όσα αφορούν τις οικονομικές υποχρεώσεις και τις απολαβές των ασφαλισμένων. Τα αποθεματικά των ταμείων θα λεηλατηθούν, όχι μόνο δια της ενοποίησης, αλλά και με τη δημιουργία δύο εταιριών “αξιοποίησης” της κινητής και ακίνητης περιουσίας τους.

Επιπλέον, άγνωστη παραμένει η τύχη μιας σειράς καταβληθέντων εισφορών οι οποίες δεν ενέπιπταν στις βασικές διατάξεις, και για τις οποίες το νομοσχέδιο προβλέπει πως “η σύνταξη προσαυξάνεται κατά ποσοστό που θα ορισθεί με απόφαση του Υπουργού Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης, μετά από εισήγηση της Εθνικής Αναλογιστικής Αρχής, βάσει σχετικής οικονομικής αναλογιστικής μελέτης”.

Τέλος, η ενοποίηση των εισπρακτικών μηχανισμών τελειοποιείται με τον απόλυτο συντονισμό εφοριών και ασφαλιστικών ταμείων, και την ίδρυση και νέων οργανισμών απαίτησης των χρεών, αλλά και την ταύτιση ουσιαστικά της φορολογικής και ασφαλιστικής ενημερότητας, δυσχεραίνοντας ακόμα περισσότερο τον προγραμματισμό των ασφαλισμένων για να αντεπεξέλθουν στις υποχρεώσεις τους, για όσους συνέχιζαν να το κατορθώνουν μέχρι τώρα δηλαδή.

Και με τους νέους, τι γίνεται;

Η επίθεση στο ασφαλιστικό σύστημα πλήττει συνολικά στην κοινωνία, αφού βάζει στο στόχαστρο μια σειρά κοινωνικών ομάδων, από τους αγρότες και τους μικρούς επαγγελματίες μέχρι τους ανέργους επιστήμονες και τους εργαζόμενους με μπλοκάκι. Είναι δεδομένο όμως πως η νέα γενιά πλήττεται σε πολύ μεγάλο βαθμό, και ειδικά οι νέοι επιστήμονες, αφού αναγκάζονται να πληρώνουν ασφαλιστικές εισφορές λόγω της ιδιότητας υποχρεούμενοι να καταβάλλουν υπέρογκα ποσά ακόμα και όταν έχουν μηδενικά εισοδήματα. Για να έχουν τη δυνατότητα, δηλαδή, να ασκήσουν το επάγγελμά τους, πληρώνουν εισφορές παρά την ανεργία τους, και “φυσικά” δεν λαμβάνουν επίδομα ανεργίας.

Σαν να μην έφτανε αυτή η ήδη ισχύουσα παράλογη κατάσταση, το Υπουργείο έρχεται να αυξήσει τις κατώτατες εισφορές, υπολογίζοντάς τες στον κατώτατο βασικό μισθό του άγαμου άνω των 25 ετών, τα μνημονιακά 586 ευρώ, και φτάνοντάς τες στα 2820 ευρώ το χρόνο! Η έκπτωση που ίσχυε για τους κάτω της 5ετίας ασφαλισμένους στο ΤΣΜΕΔΕ και το Ταμείο Νομικών καταργείται επίσης, πολλαπλασιάζοντας εν μια νυκτί, την 1η Ιανουαρίου του 2017, τις ασφαλιστικές εισφορές δεκάδων χιλιάδων νέων επιστημόνων, οι οποίοι δεν έχουν προλάβει να σταθούν στα πόδια τους οικονομικά. Μάλιστα, όλα αυτά συμβαίνουν αφού η κυβέρνηση κατάργησε, κατ’ επιταγή των δανειστών, την ευνοϊκή υπαγωγή των ασφαλισμένων μετά το 1993 ελεύθερων επαγγελματιών (κανονικών και “μπλοκάκηδων”) σε κατώτερη ασφαλιστική κατηγορία που η ίδια είχε ψηφίσει λίγους μήνες πριν.

Την στιγμή που όλο και περισσότεροι νέοι δεν υπάγονται σε κανονικές μορφές εργασίας, και οι εργοδότες δεν καταβάλλουν τις ασφαλιστικές εισφορές τους, είτε πρόκειται για voucher, είτε για εργαζόμενους με μπλοκάκι ασφαλισμένους στον ΟΑΕΕ ή το ΕΤΑΑ, η κυβέρνηση έρχεται να λεηλατήσει κι άλλο το εισόδημά τους, σπρώχνοντάς τους μαζικά στην μαύρη εργασία, τη διαγραφή από τους επιστημονικούς φορείς, και άρα την παύση της δυνατότητάς τους να ασκούν το επάγγελμά τους, την κατάργηση του πτυχίου τους, τη μετανάστευση, ή τη μαζική και βίαιη φτωχοποίηση.

Η επίπτωση αυτή δεν είναι αποσυνδεδεμένη από έναν συνολικότερο ορντοφιλελεύθερο εκσυγχρονισμό που, εκτός των άλλων, συγκεντροποιεί ταχύτατα όλες τις οικονομικές δραστηριότητες στη χώρα, ωθώντας και τους νέους, αλλά και μεγαλύτερους σταδιακά, επιστήμονες να δουλεύουν σε μεγάλες επιχειρήσεις ως υπάλληλοι, ακόμα και σε κλάδους που αυτό δεν συνέβαινε ως τώρα: Χαρακτηριστικό είναι το φαινόμενο των οδοντιάτρων, οι οποίοι σύμφωνα με στοιχεία οδοντιατρικών συλλόγων, σε μεγάλο βαθμό κλείνουν τα ιδιωτικά τους ιατρεία μη μπορώντας να συναγωνιστούν κολοσσιαία πολυϊατρεία που με το άνοιγμα των επαγγελμάτων, μπορεί να ξεκινήσει ο οποιοσδήποτε, απλά έχοντας το (μεγάλο) κεφάλαιο και έναν επιστημονικό υπεύθυνο. Συγχρόνως, εντείνεται το φαινόμενο σε κλάδους όπως οι δικηγόροι. Η δυνατότητα της αυτοαπασχόλησης φαντάζει όνειρο θερινής νυκτός.

Οι παράπλευρες συνέπειες τέτοιων μεταρρυθμίσεων δεν είναι καθόλου αμελητέες, καθώς ανοίγουν με τη σειρά τους μια βεντάλια άλλων ζητημάτων. Δεν είναι καθόλου αμελητέα για παράδειγμα η ενδεχόμενη συρρίκνωση της δυνατότητας πρόσβασης των λαϊκών τάξεων στη δικαιοσύνη, όταν η δικηγορική δραστηριότητα θα περιορίζεται σε λίγες μεγάλες επιχειρήσεις, ή πλευρές που αφορούν τη δημόσια υγεία και τις παρεχόμενες αντίστοιχες υπηρεσίες, αφού το παρόν νομικό πλαίσιο επιτρέπει αυτή τη στιγμή σε όποιον το επιθυμεί να ανοίγει πολυϊατρεία που λειτουργούν εκτός Εθνικού Συστήματος Υγείας με καθαρά εμπορευματικά κριτήρια.

Ναι, αλλά οι υπάλληλοι με μπλοκάκι δεν σώζονται;

Στο σημείο αυτό, η κυβερνητική προπαγάνδα αγγίζει το απόγειο του κυνισμού της, όταν μιλάει ανερυθρίαστα, και μάλιστα δια στόματος του ίδιου του υπουργού εργασίας, για “ταξική μονομέρεια”. Τι μας λένε; Ότι στο 20% της εισφοράς για την κύρια σύνταξη (αποσιωπούν το υπόλοιπο 18,45% για υγεία, εφάπαξ και επικουρικά) οι εργοδότες θα καλύπτουν το 13.5%.

Καταρχάς, ο λόγος που υπάρχει το “μπλοκάκι” είναι ακριβώς για να μην αποδίδονται από τους εργοδότες οι ασφαλιστικές εισφορές, και να μην υπόκεινται σε άλλες αντίστοιχες εργοδοτικές υποχρεώσεις, όπως τα δώρα, οι άδειες και οι αποζημιώσεις. Εκτός αυτού, δεν υπάρχει κανένας τρόπος να ελεγχθεί η απόδοση του 13.5% από την εργοδοσία, αφού ο υπολογισμός των εισφορών θα γίνεται στα εισοδήματα του περασμένου έτους. Η εκ των υστέρων διαπίστωση σχέσης υπαλληλίας, κανονικά θα σήμαινε την ταυτόχρονη διαπίστωση της παρανομίας του να απασχολείται υπάλληλος χωρίς σύμβαση εξαρτημένης εργασίας.

Ακόμα και εάν προβλεπόταν ειδική εισφορά 13.5% σε κάθε απόδειξη παροχής υπηρεσιών για τα ασφαλιστικά ταμεία, πράγμα επίσης ανεφάρμοστο – σε ποια μπλοκάκια θα κόβεται 13.5% και σε ποια όχι, αφού η μισθωτή σχέση διαπιστώνεται εκ των υστέρων; Πώς θα διασφαλιστεί η μετακύλιση των εισφορών στους εργοδότες που διατείνεται ο υπουργός

εργασίας, τη στιγμή που η ήδη σε μια σειρά επιχειρήσεων η εργοδοσία ήδη οργιάζει και παρανομεί ξεκαθαρίζοντας στους εργαζόμενους πως θα πληρώσουν οι ίδιοι το «μάρμαρο» των αυξήσεων; Πόσο αδιανόητο είναι η κυβέρνηση να εγκαινιάζει το νέο έτος με το πιο αντεργατικό νομοσχέδιο, ενώ δεν έχει θεσμοθετήσει την επαναφορά των συλλογικών συμβάσεων εργασίας;

Επομένως, όλες οι διακηρύξεις του υπουργείου είναι στον “αέρα” και επιχειρούν να ωραιοποιήσουν την κατάσταση μπροστά στην κοινωνική κατακραυγή που ήδη γιγαντώνεται. Εάν εξάλλου όντως ήθελαν να καταργήσουν την εισφοροδιαφυγή μέσα από τα μπλοκάκια, θα εφάρμοζαν απλώς την ισχύουσα νομοθεσία, με μια απλή διασταύρωση των δηλώσεων της εφορίας όσων φορολογούνται ως μισθωτοί, ενώ δεν έχουν τέτοια σχέση εργασίας. Βάζοντας όμως απέναντι όλους τους εργαζόμενους με υποκρυπτόμενη σχέση εργασίας, η κυβέρνηση μας θυμίζει πως είμαστε στην ίδια μοίρα.

Ο μηχανικός, ο δημοσιογράφος σε site και η καθαρίστρια που αμείβονται με δελτίο παροχής υπηρεσιών έχουν την ίδια αντιμετώπιση, και αυτό θα πρέπει να το κρατήσουμε πολύ καλά στο μυαλό μας, απέναντι και σε λογικές “συντεχνιών” που θεωρούν ότι τα μέλη των επιστημονικών φορέων μπορεί να γλυτώσουν επειδή ανήκουν σε μια υποτιθέμενη “ελίτ”. Μια τέτοια «ελιτίστικη» λογική είναι επίσης πιο ευάλωτη στους ελιγμούς του αντιπάλου, που θα επιχειρήσει να δημιουργήσει νέες διαχωριστικές στο κοινωνικό σώμα, και να φωτογραφίσει ως «ρετιρέ» τα μέλη των επιστημονικών φορέων, αποσιωπώντας ότι αυτά τα «ρετιρέ» συχνά είναι άνθρωποι άνεργοι εδώ και 5 χρόνια, που τους κυνηγάνε ήδη τα ταμεία για εισφορές που δεν μπορούν να αποδώσουν.

Διορθώσεις εκ των υστέρων: Ανικανότητα ή κυνισμός;

Έχοντας προσχωρήσει πλήρως στο νεοφιλελεύθερο-δόγμα του no alternative, η κυβέρνηση ΣΥΡΙΖΑ-ΑΝΕΛ επιδεικνύει μια πρωτοφανή συμπεριφορά, η οποία αδυνατούμε να εξηγήσουμε αν οφείλεται σε άγνοια για την κοινωνική κατάσταση – λόγω και της, σε μεγάλο βαθμό, διάλυσης του κόμματος ΣΥΡΙΖΑ, που την έχει αποκόψει από τις κοινωνικές της προσλαμβάνουσες -, σε κυνισμό ή σε ανικανότητα, ή στο συνδυασμό όλων των παραπάνω. Και δεν μας απασχολεί είναι η αλήθεια. Αλλά δεν μπορούμε να μη σχολιάσουμε πως το νομοσχέδιο πρώτα στάλθηκε στο κουαρτέτο των θεσμών, και στη συνέχεια θυμήθηκαν τα μπλοκάκια. Ή πως αφού ανακοίνωσαν τις υπέρογκες εισφορές των ελευθέρων επαγγελματιών, δημιουργούν ειδική διυπουργική επιτροπή για να εξετάσει την εισφοροδοτική τους ικανότητα.

Τη στιγμή που οι διοικήσεις των ασφαλιστικών ταμείων ουδέποτε ρωτήθηκαν κατά τη διαδικασία προετοιμασίας του νομοσχεδίου. Οι δηλώσεις περί βελτίωσης του νομοσχεδίου, ως εάν η χώρα να βρίσκεται σε περίοδο κανονικής νομοπαρασκευαστικής διαδικασίας και να μην ήταν απαραίτητη η έγκριση των δανειστών ακόμα και για τις λέξεις που χρησιμοποιούνται στα νομοσχέδια, θα ήταν αστείες, αν δεν αφορούσαν το μέλλον του μεγαλύτερου τμήματος της ελληνικής κοινωνίας.

Τι να κάνουμε λοιπόν;

Με δεδομένα τα παραπάνω, είναι σαφές πως πρέπει να κάνουμε ό,τι περνάει από το χέρι μας ώστε να μην περάσει αυτό το νομοσχέδιο. Δεν είναι τυχαίο, άλλωστε, ότι οι περισσότεροι και οι περισσότερες, έχοντας αντιληφθεί το μέγεθος της επίθεσης, συζητάμε ήδη ενδεχόμενους προορισμούς κοινής μετανάστευσης εάν εφαρμοστεί το νομοσχέδιο,

στις χώρες της Κεντρικής Ευρώπης, τον Καναδά ή την Αυστραλία, ώστε τουλάχιστον να μη διαλυθούν τελείως οι παρέες μας από τις αποστάσεις.

Μπορούμε όμως να μετατρέψουμε αυτή τη διάχυτη απογοήτευση σε αποτελεσματική αντίσταση. Να αγωνιστούμε με κάθε τρόπο για τη δυνατότητά μας να παραμείνουμε στην Ελλάδα, να μην εκδιωχθούμε, να μην ξεριζωθούμε ξανά και ξανά, αλλά να συγκρουστούμε για να ξανάγραψουμε το μέλλον μας. Έχουμε δείξει ήδη, τον Ιούλιο του 2015, ότι μπορούμε να τα καταφέρουμε.

Δεν έχει κανένα νόημα να επιχειρήσει οποιαδήποτε κοινωνική ομάδα να επιφέρει βελτιώσεις προς το δικό της συμφέρον, αφού η λογική που το διαπνέει είναι συνολική, και ο κατακερματισμός αποτελεί όπλο στα χέρια των αντιπάλων. Πρέπει επομένως να δημιουργηθεί ένα ευρύ κοινωνικό μέτωπο με αιχμή του δόρατος τη νέα γενιά που θα απαιτήσει και θα επιβάλει την απόσυρσή του.

Να χρησιμοποιήσουμε κάθε δυνατό παλιό και νέο μέσο αντίστασης και ανυπακοής, απέναντι στη θανάτωση των ελπίδων μας. Γνωρίζουμε πως αυτό δεν είναι εύκολο, και δεν βοηθάει ούτε η απαξίωση της ΓΣΕΕ και των επιστημονικών φορέων στα μάτια των εργαζομένων και της πλειοψηφίας των επιστημόνων, με τις και οι διοικήσεις τους απέχουν κοινωνικά πολύ από τα βιώματα όσους επιδιώκουν να εκπροσωπήσουν, τα συμμετέχοντα μέλη τους να μειώνονται, και την τοποθέτησή τους το καλοκαίρι στο δημοψήφισμα.

Να εκμεταλλευτούμε την όποια κινητοποίησή τους, αλλά να εφεύρουμε και νέες μορφές παρέμβασης, να ιδρύσουμε νέες πρωτοβουλίες αγώνα όπου δεν υπάρχουν συλλογικότητες και σωματεία εργαζομένων, να συντονιστούμε με τους φοιτητές, των οποίων το μέλλον προβλέπεται εξίσου δυσοίωνο με το παρόν μας, να αντιδράσουμε με οξύτητα και ακρότητα συμμετρική με αυτήν που μας επιτίθενται, να δώσουμε με νύχια και με δόντια τη μάχη της γενιάς μας. Το ερώτημα επαναλαμβάνεται: Ή αυτοί ή εμείς. Δεν θα μας διώξουν, θα τους νικήσουμε.

Γιάννος Γιαννόπουλος, Πολιτικός Μηχανικός

Γιάννης Μπρόκος, Οδοντίατρος

Σίσσυ Πετράκου, Δικηγόρος

Πηγή: <http://www.nostimonimar.gr/resistance-fight/>